

Gelijke Kansen voor alle kinderen en jongeren in gemeente Landgraaf

GKA-Agenda

Gelijke Kansen Alliantie

“It takes a village to raise a child.”

Alle kinderen en jongeren hebben recht op gelijke kansen in het onderwijs. Het is belangrijk dat de talenten van alle kinderen en jongeren optimaal benut worden. Dat is niet alleen van groot belang voor de toekomst van kinderen en jongeren zelf, maar ook voor de toekomst van onze samenleving. Wij werken daarom samen met scholen, onderwijsinstellingen, ouders en maatschappelijke organisaties om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Zo maken we het verschil!

Wij voeren in de periode 2021-2024 samen een GKA-agenda uit om kansengelijkheid te bevorderen en talent maximaal te ontwikkelen in gemeente Landgraaf. Wij zetten in op:

Verbinding

Wij verbinden de leefwerelden school, thuis en omgeving, ter bevordering van een veilige en stimulerende omgeving voor alle kinderen en jongeren.

Effectiviteit

Wij maken op basis van ondersteunende data en onderzoek scherpe analyses. Deze analyses worden ingezet bij het vormgeven van effectieve interventies.

Kennisdeling

Wij werken actief samen en delen lokaal, regionaal en landelijk opgedane kennis met elkaar. Zo leren we samen het telkens beter te doen.

Wethouder | A. Schiffelers

Gemeente | Landgraaf

DATUM
15-10-2021

PLAATS
Landgraaf

PORTEFEUILLE

Onderwijs en talentontwikkeling

Ingrid van Engelshoven | Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

DATUM
15 oktober 2021

PLAATS
Den Haag

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Arie Slob | Minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

DATUM
15 oktober 2021

PLAATS
Den Haag

Gelijke Kansen in Gemeente Landgraaf

Toelichting

Aanleiding en uitdagingen

Landgraaf is een gemeente die al de nodige jaren werkt aan buurten en wijken waar uitdagingen liggen op sociaalmaatschappelijk en fysiek gebied. Op dit moment ligt de focus op de buurten Oud Nieuwenhagen & Op de Kamp en Lauradorp. Ik beide buurten zelf ligt geen school. Maar aangrenzend aan deze buurten liggen de scholen Op gen Hei en An d'r Put. Beide scholen hebben veel leerlingen uit de buurten Oud Nieuwenhagen & Op de Kamp (Op gen Hei) en Lauradorp (An d'r Put). Beide buurten worden in sociaalmaatschappelijk opzicht gekenmerkt door bovengemiddelde armoedeproblematiek en moeite met rondkomen en meer uitdagingen op het gebied van fysieke en mentale gezondheid (denk aan eenzaamheid, sociale uitsluiting, risico's op psychische problemen, overgewicht, roken, etc.). Een complete analyse van deze buurten is terug te vinden in de plannen die zijn gekoppeld aan de wijkgerichte aanpak. Ook via de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg is een goed beeld te krijgen van de kenmerken van en uitdagingen in deze buurten. Ook op de scholen worden de signalen herkend. Er zijn kinderen die zonder ontbijt naar school komen. Maar tegelijkertijd wordt er ook meer dan gemiddeld overgewicht bij kinderen gesignaleerd. Uit de meest recente JOGG-meting zien we dat meer dan de helft van de kinderen vaker zoete drankjes dan water drinkt, of zelfs alleen maar zoet. Daarnaast kijken meer kinderen televisie en ouders hebben het minst vaak afspraken gemaakt over het schermgebruik. Ruim 1 op de 10 kinderen ontbijt niet elke dag. En ook de aanbevolen hoeveelheden groente en fruit worden door veel kinderen nog niet gehaald.

Veel kinderen kunnen extra stimulans gebruiken als het gaat om het ontdekken van hun talenten en interesses. Het is van groot belang om de brede ontwikkeling en kansengelijkheid van de kinderen te bevorderen. Want er was al sprake van achterstanden bij een groep leerlingen, door Covid-19 zijn deze achterstanden alleen maar groter geworden.

De twee scholen waarop we inzetten binnen deze GKA-aanvraag zijn scholen die eveneens betrokken zijn bij de wijkgerichte aanpakken. De GKA biedt kansen om deze scholen een boost te geven in het terugdringen van kansengelijkheid. Daarnaast lopen er nog diverse andere activiteiten en aanpakken die worden gefinancierd vanuit eigen gemeentelijke middelen, het NPO en bijvoorbeeld het onderwijsachterstandenbeleid.

Inzet gemeente

Een aantal jaren geleden heeft er binnen de gemeente Landgraaf een duidelijke omslag in het beleid plaatsgevonden; er kwam meer aandacht voor preventie in de breedste zin van het woord naast de inzet op curatie. Het peuterstelsel is zodanig ingericht dat alle peuters gebruik kunnen maken van 16 uur VVE per week, ongeacht of ze wel of geen VVE-indicatie hebben. Dit wordt op alle kinderopvanglocaties in onze gemeente aangeboden. Daarnaast wordt er al meerdere jaren een groot budget vrijgemaakt om te investeren in preventieve activiteiten rondom jeugdigen. Denk daarbij aan het inzetten van schoolmaatschappelijk werk in de voorscholen, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs, het terugdringen van eenzaamheid, etc. We bieden op meerdere scholen het programma Gezonde Basisschool van de Toekomst aan en investeren in (preventieve) schoollogopedie in zowel de voorscholen als het basisonderwijs. Samen met kinderen, hun ouders, schoolteams en ketenpartners hebben we een nieuwe Lokaal Educatieve Agenda opgesteld die alle leefdomen van kinderen en hun omgeving (zowel school als thuis) raakt. Ook zetten we in op talentontwikkeling, niet alleen binnen de eigen gemeente maar zeker ook regionaal.

Inzet vanuit het Nationaal Programma Onderwijs

Beide scholen zetten vanuit het NPO in op zowel curatieve als preventieve zorg. Zo wordt er gewerkt aan het wegwerken van opgelopen achterstanden op het gebied van begrijpend lezen/ begrijpend luisteren en rekenen. Ook wordt er geïnvesteerd in de motoriek van leerlingen, bijvoorbeeld door het intensiever inzetten van ergotherapie binnen de school en het bevorderen van bewegend leren. De NPO-middelen worden ook ingezet voor een duurzame verbetering van het onderwijs, bijvoorbeeld door het volgen van individuele coaching en teamscholing. Denk daarbij aan scholing op het gebied van didactisch handelen, het opleiden van een rekenspecialist, etc. Ook het bevorderen van executieve functies bij leerlingen heeft grote aandacht. Op dit moment wordt er tegelijkertijd gewerkt aan het plan dat vanuit de gemeente wordt ingezet. Dit NPO-plan wordt gekoppeld aan de recent opgestelde Lokaal Educatieve Agenda, het preventieplan jeugd en de aanpak Talentontwikkeling. Vanuit het NPO sluit de gemeente bijvoorbeeld aan bij de GKA-aanvraag van de gemeenten Heerlen, Brunssum en Kerkrade met betrekking tot de begeleiding van een specifieke groep leerlingen bij de overgang tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Ook zetten we in op fysieke en mentale gezondheid bij kinderen, zowel in het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Al deze interventies samen zorgen ervoor dat de kinderen, zeker de doelgroep die het 't hardste nodig heeft, een zo goed mogelijke start kunnen maken als het gaat om hun toekomstige ontwikkeling en carrière.

Samenwerking met de Gelijke Kansen Alliantie

Buiten de eerdergenoemde interventies werken we in onze gemeente steeds meer wijkgericht. Dat houdt in dat de fysieke

en sociaal-maatschappelijke ingrepen in een buurt/ wijk elkaar moeten versterken. Pakken we een buurt namelijk alleen in fysiek opzicht aan (denk aan het verduurzamen van woningen) en ondernemen we niets op sociaalmaatschappelijk vlak, dan zijn we over 10 jaar weer terug bij af. Ondernemen we alleen iets op sociaalmaatschappelijk vlak, maar doen we niks aan fysieke ingrepen in een buurt, dan voelen mensen zich niet meer thuis in een buurt en trekken ze weg. Ook binnen het sociaal domein, waar de sociaalmaatschappelijke ingrepen plaatsvinden, is het van belang dat er over de verschillende velden heen gekeken wordt. Zo zijn armoede en gezondheid onlosmakelijk met elkaar verbonden. Precies dat zien we ook terug in de GKA. Je zult op verschillende vlakken interventies uit moeten voeren om de basis voor de kinderen te versterken. Denk daarbij aan het stimuleren van ouderbetrokkenheid, bevorderen van de taalontwikkeling en het zicht bieden op eigen interesses en talenten in relatie tot opleidings- en baanmogelijkheden in de regio. Zo geef je kinderen/ jongeren letterlijk en figuurlijk zicht op een succesvolle toekomst.

Met de GKA verwachten we de samenwerking tussen de diverse organisaties binnen onze gemeente verder te versterken. We verwachten ook te kunnen leren van andere GKA-gemeenten. Ook zij doen immers ervaringen op die wellicht ook voor onze gemeente van meerwaarde kunnen zijn. Maar zoals eerder genoemd blijft onze samenwerking niet beperkt tot alleen de gemeente Landgraaf. We werken nauw samen met de overige Parkstadgemeenten. Dit alles vindt onder andere plaats onder de kapstok van de Parkstadbrede aanpak Talentontwikkeling. Daarom hebben we er bewust voor gekozen om op twee verschillende deelonderwerpen binnen de GKA in te zetten. Ervaringen en kennis worden echter nadrukkelijk met elkaar en de overige (kleinere) Parkstadgemeenten die nu niet deelnemen aan de GKA gedeeld.

Kennis

Kennisdeling vindt niet alleen binnen de gemeente Landgraaf plaats, maar ook daarbuiten. Onderwijsstichting Movare is regionaal actief en ook de Parkstadgemeenten werken nauw met elkaar samen. Dat geldt ook binnen de Gelijke Kansen Alliantie. Een van de samenwerkingsstructuren binnen de Parkstadregio betreft het gemeentelijk overleg talentontwikkeling (er is overigens ook een overleg onderwijsachterstanden, onderwijs/VSV, arbeidsmarktbeleid, jeugd, etc.). Als voorwaarde om te komen tot talentontwikkeling, zeker voor kinderen waarbij "dromen over de toekomst" niet vanzelfsprekend is, is het van belang dat er een goede basis wordt gelegd. Die basis sluit ook aan op het voorkomen/ terugdringen van (onderwijs-) achterstanden, terugdringen van armoede en sociale ongelijkheid en het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid/ welbevinden. Daarom hebben we binnen de Parkstadregio afgesproken om binnen deze aanvraagperiode GKA in te zetten op twee sporen. De gemeenten Heerlen, Brunssum en Kerkrade zetten hun GKA- aanvraag in op de overgang tussen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Landgraaf sluit hierbij aan, maar gebruikt hiervoor de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs. De GKA- aanvraag in Landgraaf richt zich op het bevorderen van talentontwikkeling binnen een tussenschools aanbod, beschikbaar voor alle kinderen in de twee huidige geprioriteerde wijken vanuit de wijkgerichte aanpak. De kennis die hierin wordt opgedaan wordt gedeeld met de overige Parkstadgemeenten en in de regio werkzame organisaties, instellingen, bedrijven en verenigingen. Ditzelfde geldt overigens ook voor de kennis die wordt opgedaan binnen de GKA- aanvraag van de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Brunssum. Tot de plannen betreffende kennisdeling behoort ook dat we samen 1 keer per jaar een grote bijeenkomst organiseren die in het teken staat van alle aan talentontwikkeling aanverwante zaken. Daaronder vallen dus ook de onderwerpen die nu zijn opgenomen in de GKA- agenda's van de vier eerdergenoemde gemeenten. Overigens bestaat Parkstad uit meer dan de 4 genoemde gemeenten. Ondanks dat Simpelveld, Voerendaal en Beekdaalen in deze ronde geen GKA-aanvraag indienen, zijn zij een gelijkwaardige partner binnen onze samenwerking en daarmee kennisdeling. Een van de aandachtspunten is dan ook het uitrollen van effectief gebleken interventies naar de kleinere Parkstadgemeenten. Dit alles met als doel dat iedere jongere in Parkstad, vooral de jongeren die dit extra hard kunnen gebruiken, zo optimaal mogelijk van alle geboden faciliteiten kan profiteren.

En verder...

Het inzetten op preventieve maatregelen om alle inwoners een zo goed mogelijke basis te geven, is een van de centrale uitgangspunten in onze gemeenten. We waren in 2016 niet voor niets de eerste gemeente waarin het project De Gezonde Basisschool van de Toekomst werd geïmplementeerd op een derde van onze scholen. We zijn zo enthousiast over deze aanpak, dat we momenteel werken aan een verdere uitrol op onze scholen. We vinden het belangrijk om een partner te zijn van de al onze scholen (waaronder ook onze voorscholen en initiatieven zoals het wijkleerbedrijf en Praktech). Samen met overige partners werken we, zowel binnen Landgraaf als regiobreed, aan de talentontwikkeling van al onze jongeren. Een goede basis met daarin het terugdringen/ voorkomen van onderwijsachterstanden is daarin onmisbaar.

Interventie

Naam/titel interventie	Tussenschools aanbod gericht op gezondheidsbevordering, beweging en talentontwikkeling.
Betrokken partijen	Basisschool Op gen Hei, basisschool An d'r Put, Onderwijsstichting Movare, The move Factory, Stichting implementatie gezonde basisschool van de toekomst, VaZOM, SMK, lokale verenigingen en organisaties (bijv. Jong Nederland, maar mogelijk ook Qeske, IMC basis en/ of Jinc), JENS en de Gemeente Landgraaf.

en sociaal-maatschappelijke ingrepen in een buurt/ wijk elkaar moeten versterken. Pakken we een buurt namelijk alleen in fysiek opzicht aan (denk aan het verduurzamen van woningen) en ondernemen we niets op sociaalmaatschappelijk vlak, dan zijn we over 10 jaar weer terug bij af. Ondernemen we alleen iets op sociaalmaatschappelijk vlak, maar doen we niks aan fysieke ingrepen in een buurt, dan voelen mensen zich niet meer thuis in een buurt en trekken ze weg. Ook binnen het sociaal domein, waar de sociaalmaatschappelijke ingrepen plaatsvinden, is het van belang dat er over de verschillende velden heen gekeken wordt. Zo zijn armoede en gezondheid onlosmakelijk met elkaar verbonden. Precies dat zien we ook terug in de GKA. Je zult op verschillende vlakken interventies uit moeten voeren om de basis voor de kinderen te versterken. Denk daarbij aan het stimuleren van ouderbetrokkenheid, bevorderen van de taalontwikkeling en het zicht bieden op eigen interesses en talenten in relatie tot opleidings- en baanmogelijkheden in de regio. Zo geef je kinderen/ jongeren letterlijk en figuurlijk zicht op een succesvolle toekomst.

Met de GKA verwachten we de samenwerking tussen de diverse organisaties binnen onze gemeente verder te versterken. We verwachten ook te kunnen leren van andere GKA-gemeenten. Ook zij doen immers ervaringen op die wellicht ook voor onze gemeente van meerwaarde kunnen zijn. Maar zoals eerder genoemd blijft onze samenwerking niet beperkt tot alleen de gemeente Landgraaf. We werken nauw samen met de overige Parkstadgemeenten. Dit alles vindt onder andere plaats onder de kapstok van de Parkstadbrede aanpak Talentontwikkeling. Daarom hebben we er bewust voor gekozen om op twee verschillende deelonderwerpen binnen de GKA in te zetten. Ervaringen en kennis worden echter nadrukkelijk met elkaar en de overige (kleinere) Parkstadgemeenten die nu niet deelnemen aan de GKA gedeeld.

Kennis

Kennisdeling vindt niet alleen binnen de gemeente Landgraaf plaats, maar ook daarbuiten. Onderwijsstichting Movare is regionaal actief en ook de Parkstadgemeenten werken nauw met elkaar samen. Dat geldt ook binnen de Gelijke Kansen Alliantie. Een van de samenwerkingsstructuren binnen de Parkstadregio betreft het gemeentelijk overleg talentontwikkeling (er is overigens ook een overleg onderwijsachterstanden, onderwijs/VSV, arbeidsmarktbeleid, jeugd, etc.). Als voorwaarde om te komen tot talentontwikkeling, zeker voor kinderen waarbij "dromen over de toekomst" niet vanzelfsprekend is, is het van belang dat er een goede basis wordt gelegd. Die basis sluit ook aan op het voorkomen/ terugdringen van (onderwijs-) achterstanden, terugdringen van armoede en sociale ongelijkheid en het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid/ welbevinden. Daarom hebben we binnen de Parkstadregio afgesproken om binnen deze aanvraagperiode GKA in te zetten op twee sporen. De gemeenten Heerlen, Brunssum en Kerkrade zetten hun GKA- aanvraag in op de overgang tussen het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Landgraaf sluit hierbij aan, maar gebruikt hiervoor de middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs. De GKA- aanvraag in Landgraaf richt zich op het bevorderen van talentontwikkeling binnen een tussenschools aanbod, beschikbaar voor alle kinderen in de twee huidige geprioriteerde wijken vanuit de wijkgerichte aanpak. De kennis die hierin wordt opgedaan wordt gedeeld met de overige Parkstadgemeenten en in de regio werkzame organisaties, instellingen, bedrijven en verenigingen. Ditzelfde geldt overigens ook voor de kennis die wordt opgedaan binnen de GKA- aanvraag van de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Brunssum. Tot de plannen betreffende kennisdeling behoort ook dat we samen 1 keer per jaar een grote bijeenkomst organiseren die in het teken staat van alle aan talentontwikkeling aanverwante zaken. Daaronder vallen dus ook de onderwerpen die nu zijn opgenomen in de GKA-agenda's van de vier eerdergenoemde gemeenten. Overigens bestaat Parkstad uit meer dan de 4 genoemde gemeenten. Ondanks dat Simpelveld, Voerendaal en Beekdaelen in deze ronde geen GKA-aanvraag indienen, zijn zij een gelijkwaardige partner binnen onze samenwerking en daarmee kennisdeling. Een van de aandachtspunten is dan ook het uitrollen van effectief gebleken interventies naar de kleinere Parkstadgemeenten. Dit alles met als doel dat iedere jongere in Parkstad, vooral de jongeren die dit extra hard kunnen gebruiken, zo optimaal mogelijk van alle geboden faciliteiten kan profiteren.

En verder...

Het inzetten op preventieve maatregelen om alle inwoners een zo goed mogelijke basis te geven, is een van de centrale uitgangspunten in onze gemeenten. We waren in 2016 niet voor niets de eerste gemeente waarin het project De Gezonde Basisschool van de Toekomst werd geïmplementeerd op een derde van onze scholen. We zijn zo enthousiast over deze aanpak, dat we momenteel werken aan een verdere uitrol op onze scholen. We vinden het belangrijk om een partner te zijn van de al onze scholen (waaronder ook onze voorscholen en initiatieven zoals het wijkleerbedrijf en Praktech). Samen met overige partners werken we, zowel binnen Landgraaf als regiobreed, aan de talentontwikkeling van al onze jongeren. Een goede basis met daarin het terugdringen/ voorkomen van onderwijsachterstanden is daarin onmisbaar.

Interventie

Naam/titel interventie	Tussenschools aanbod gericht op gezondheidsbevordering, beweging en talentontwikkeling.
Betrokken partijen	Basisschool Op gen Hei, basisschool An d'r Put, Onderwijsstichting Movare, The move Factory, Stichting implementatie gezonde basisschool van de toekomst, VaZOM, SMK, lokale verenigingen en organisaties (bijv. Jong Nederland, maar mogelijk ook Qeske, IMC basis en/ of Jinc), JENS en de Gemeente Landgraaf.

Omschrijving activiteiten	Gedurende 20 lesweken vindt er wekelijks aan het einde van de schooldag (nog onder lestijd) op school een activiteit plaats waarbij ouders in kleine groepen aan de slag gaan met hun taalvaardigheid. Zodra de schooltijd van de kinderen erop zit, sluiten zij zich aan bij hun ouders om, na een korte pauze, samen met de ouders verder aan de slag te gaan met oefeningen/ activiteiten op het gebied van taalvaardigheid. Dit wordt begeleid door een professional op het gebied van taalvaardigheid.
Monitoring en evaluatie	Om de vorderingen te meten kan er een "toets" worden afgenomen bij de deelnemers.
Financiering	€20.000,-
Meer informatie - Website - Contactpersoon (project en/of gemeente)	- Gemeente Landgraaf: www.landgraaf.nl - Femke Kettenis/ Joyce Dahlmans

---

Samenwerking

Gemeente Landgraaf

1. Voert twee keer per jaar bestuurlijk (wethouder) overleg met de Gelijke Kansen Alliantie;
2. Organiseert minimaal 1 keer per jaar een kennissessie rondom interventies, onderzoeken, professionalisering en thema's uit de GKA-agenda.
3. Levert een actieve bijdrage aan kennisdeling tussen gemeenten onderling, bijvoorbeeld door eigen interventies of best practices te delen via de online en offline kanalen van de Gelijke Kansen Alliantie.
4. Neemt deel aan de landelijke kennisdelingsagenda [.....]

Ondertekening bevoegd gezag

Naam: Ryszard Kruszel

Stichting: Onderwijsstichting MOVARE
